

РЕШЕНИЕ

№ 1574

гр. София, 19.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и девети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Кристина Филипова
Даниела Христова

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20221000501756 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 62/21.03.2022г. постановено по гр. д. № 436/21г. по описа на ОС-Враца, ГО, е уважен иск с правно основание чл.49 вр.чл.45 ЗЗД, като Община Козлодуй и "Каро Трейдинг" ООД, ЕИК 131070485, са осъдени да заплатят солидарно в полза на Г. В. П., сумата от общо 33 026.39лв., представляваща обезщетение за причинени имуществени вреди от спукан водопровод, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 24.09.2021г. до окончателното ѝ изплащане, ведно със сумата от 5 284.16лв., представляваща законна лихва върху главницата за времето от 27.20.2020г. до 24.09.2021г. и направените разноски в размер на 2 350лв.

Със същото решение е отхвърлен искът за лихва в останалата част до пълния претендиран размер като неоснователен и недоказан.

Присъдени са разноски, като Община Козлодуй и "Каро Трейдинг" ООД са осъдени да заплатят в полза на ОС-Враца на основание чл.78 ал.6 ГПК д.т. в размер на 1 532.42лв., както и направените за сметка на бюджета на съда разноски в размер на 100лв.

В срока по чл.259 ГПК срещу решението е депозирана въззивна жалба от ответника по делото.

Жалбоподателят-ответник „КАРО ТРЕЙДИНГ“ ООД гр.София оспорва решението в неговата осъдителна част и моли съда да го отмени и да отхвърли претенцията. Посочва, че не е установена пълно и главно причината за настъпилата авария на стария

водопровод, в резултат на която са настъпили вредите за ищцата. Липсват каквито и да е доказателства за това, като съдът е изградил неправилно изводите си, че аварията е причинена от работници на КАРО ТРЕЙДИНГ ООД, единствено на базата на предположения. Намира за неподкрепен от доказателствата по делото извода, че св. Д. П. бил 5 дни без вода /след твърдяната повреда на старата тръба от работниците/ и едва тогава дошли работници на дружеството, за да подменят повреденото отклонение на стария водопровод. Този извод е в противоречие с показанията на св. П., който разпитан в о.с.з. твърди, че „в един момент водата в чешмата в двора ми рязко намаля и аз отидох при работниците на фирмата и им казах....Момчетата продължиха да копаят"... при което са открили мястото на аварията и са я отстранили. В този смисъл са и показанията на св.М., която заявява, че е видяла как багера на Каро трейдинг ООД е повредил тръбата /отклонение/ на стария водопровод, в която в този момент не е имало вода, както и че работниците са я сменили веднага, след като е била повредена. Противен извод би противоречал на здравата логика-няма как свидетелката да е видяла повреждането на тръбата и да не е сигнализирала веднага намиращите се на място работници. Посочва, че възприетата от свидетелите авария, която се твърди да е причинена от техни работници, е била установена и отстранена своевременно, т.е. избилата 5 дни по-късно вода, е в резултат на друга авария на стария водопровод, върху който работниците на КАРО ТРЕЙДИНГ ООД не са работели, а единствените им действия са свързани с незабавната реакция за отстраняване на появилата се нова авария на стария водопровод. Затова намира за недоказано пълно и главно, че вредите върху имота на ищцата са причинени именно от действията на служителите на КАРО ТРЕЙДИНГ ООД по отстраняване на появилия се теч. Вещото лице изрично заявява, че **вредите са в резултат на размиването на почвата, а не в резултат на действията по отстраняване на аварията от страна на ответното дружество.** В този смисъл са и показанията на св. М., която заявява, че към момента на започване на действията по отстраняване на аварията, „стената на къщата и оградата вече бяха започнали да пропадат". От заключението на приетата СТЕ също така не се установява причината за възникналата авария. От друга страна вещото лице е изчислило стойността на вредите към момента на изготвяне на заключението, а не момента на причиняването им. Отделно намира за абсолютно недопустимо върху стойността на вредите да бъдат начислени печалба, в размер на 10% и ДДС, в размер на 20%. В тази връзка, в практиката печалба начисляват единствено строителните фирми, изпълнители на СМР, а по делото липсват каквито и да е доказателства, ищцата да е възложила извършването на ремонтните дейности на такова дружество или на ЕТ.От друга страна, ДДС начисляват единствено регистрираните по ДДС лица, каквато ищцата не е /или поне липсват доказателства /, а и не са ангажирани доказателства тя да е възложила изпълнението на СМР на регистрирано по ДДС лице.

Оспорва решението в частта за разноските, като посочва, че по делото е направено намаление на размера на иска, което изобщо не е взето предвид от съда. Последното би следвало да доведе до пропорционално намаляване на размера на присъдените в тежест на ответниците разноски за адвокатски хонорар и д.т., още повече, че в о.с.з. е направено

възражение за прекомерност на адв.възнаграждение. От друга страна, пропорционална на намалената претенция част от претендираните от ответниците разноски следва да бъдат присъдени в тежест на намалилата претенцията си ищцова страна. Претендира разноски.

Въззиваемата страна Г. В. П. оспорва жалбата и моли съда да потвърди решението като правилно и законосъобразно. Посочва, че аварията е причинена от работници и служители на КАРО ТРЕЙДИНГ ООД. Изводът на съда е подкрепен от доказателствата по делото, при разпита на св. Д. П., категорично и по безспорен начин се установява, че преди две години се извършва подмяна на водната канализация на селото. Откъм имота на ищцата преминава старата канализация на селото, а новата канализация се полага откъм страната на св.П.. При обясненията си той заявява: „В един момент водата в чешмата на двора ми рязко намаля и аз отидох при работниците на фирмата и им казах, че може би са сплескали тръбата откъм моя имот или че е откачена тръба на стария водопровод. Момчетата продължиха да копаят, намериха тръбата от стария водопровод, която беше усукана, отрязаха я и сложиха едно допълнително парче тръба. След пет дена пред имота на ищцата Г. изби вода, външните врати бяха слегнали, дуварът също, но не съм влизал и не съм виждал състоянието на къщата. Пред имота на ищцата беше изкопан много голям ров, в който изсипаха 3-4 камиона чакъл." В този смисъл са и показанията на св. М., която при обясненията си посочва: "След прекъсването на старата тръба, нашият съсед, в продължение на пет дни нямаше вода. Дойдоха представители на фирмата, видяха усуканата от багера част от водопровода, сложиха ново парче и пуснаха водата в системата. След това ние имаме вода, но съседът отново нямаше. След като работниците на фирмата си тръгнаха, след пет дни водата изби пред нашия дом. Аз извиках фирмата и отново дойдоха нейни работници, които започнаха да копаят. Копаха на 8 метра дълбочина и ровът беше доста широк. Изхвърлиха калта и водата с багер, насипаха около 5-6 камиона чакъл, тъй като започнаха да се пукат стените на къщата ни, да пропада оградата и портата. Два пъти в имота ми идваха представители на Община Козлодуй, които правиха оглед и снимаха. Мисля, че идваха и представители на фирмата-изпълнител, но не съм много сигурна, те също извършиха оглед и направиха снимки на имота.."

Изтъква факта, че аварията всъщност е причинена от работниците на дружеството ответник, а посоченото усукване на тръбата- отклонение към имота на съседа и свидетел по делото Д. П. е отстранена, но това отклонение е отскубано от стария централен водопровод, поради което към имота на съседа 5 /пет/ дни отново не е имало вода и всъщност този теч на мястото на връзката на отклонението и централната тръба е продължил да съществува, а не е / появила се нова авария на стария водопровод/, което всъщност е довело до овлажняване на почвата и съответно пропадането на терена и е причината за вредите, нанесени на имота й. Това именно е причинната и следствена връзка между аварията и вредите, нещо което се установява по безспорен начин. Действително, в о.с.з., вещото лице изрично заявява, че вредите са в резултат на размиването на почвата, като подчертава, че: „При извършена подмяна на сградно отклонение се е получила авария на действащия водопровод, която е установена няколко дни по-късно като в резултат на теча на водата под налягане в близост

до сградите в имота се е образувало слягане на почвата във вид на кратер.” „Слягането на почвата е в резултат на ненавремененно отстраняване на аварията.” В заключението си вещото лице в отговор на въпрос под № 3 заявява, че: „Изкопните работи са се наложили след възникване на аварията, с цел отстраняване на компрометираната почва и замяната ѝ със здрава такава.” Причините за това състояние на имота е възникнала авария на водопровода, намиращ се пред имота. Късното откриване на аварията е причинило пропадане на почвата, която е причината за лошото техническо състояние на описаните сгради, ограда и дворно място.”. По отношение на разносните посочва, че съдът е присъдил доказаните направени разноски от ищцата съгласно представеният списък по чл.80 ГПК, тъй като разносните не са намаляват пропорционално по отношение размера на иска, а се приемат така, както са направени. В о.с.з. „КАРО ТРЕЙДИНГ” ООД не е направил възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, още повече същият не е представил списък за разносните по чл.80 ГПК. Затова възражението му в тази насока е преклудирано. Претендира разноски.

Въззивемата страна Община Козлодуй не изразява становище в писмен вид. В о.с.з. се присъединява към жалбата с писмена молба от 25.11.2022г. по реда на чл.265 ГПК и моли съда да отмени решението като неправилно и незаконосъобразно в обжалваната му осъдителна част.

Софийски апелативен съд, действащ като въззивна инстанция, след като разгледа жалбата и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционният съд е сезиран с обективно и субективно съединени иски с правно основание чл. 49 вр.чл.45 ЗЗД.

Ищцата Г. В. П. твърди, че е собственик на недвижим имот - дворно място в строителните граници на с.***, представляващо УПИ XIII-684 в кв.24, ведно с находяща се в имота масивна жилищна сграда, пристройка, кухня и стопански постройки и на дворно място, представляващо УПИ XII-684. С обявление за възложена поръчка № 2019/S 115-281393 Община Козлодуй е възложила на втория ответник „КАРО ТРЕЙДИНГ” ООД изпълнението на СМР по проект "Реконструкция и рехабилитация на водоснабдителната система и съоръжения в с.***, общ.Козлодуй, обл.Враца". На 27.02.2020г. „КАРО ТРЕЙДИНГ” ООД като изпълнител е извършил подмяна на водопроводните тръби, свързани с имота на ул.***** № ***, а по-късно съсед на ищцата подал сигнал, че няма достъп до питейна вода след подновяването на водопроводната мрежа. Работниците отстранили аварията, но след пет дни водата от спуканите тръби под земята излязла на повърхността точно пред имота ѝ. До втория ответник бил подаден сигнал за отстраняване на повредата по тръбата, служители на ответното дружество преустановили водоподаването в района около имота и започнали да копаят на дълбочина от 8 метра, за да изхвърлят мократа почва и да запълнят мястото със суха смес от камъни и земя. В резултат от тази авария имотът ѝ започнал да пропада и да се напукват къщата и всички постройки, заедно с оградата, порталите, тротоара и пътя. Посочва, че били организирани няколко огледа на имота от служители на Кметство Хърлец, Община Козлодуй и "Стромет" ООД, както и от инж.В. Ж.,

който изготвил конструктивно становище за това, че в резултат от аварията на подземната водопроводна мрежа и двете сгради са с ясно видими повреди, деформации и пукнатини. Описва начина, по който се е получила аварията по новоизграденото трасе на новия водопровод и особеностите на терена, като твърди, че в резултат от обилното намокряне на строителните почви под сградите, същите са пропаднали, получило се е деформиране с повече от 10-15 см. надолу и това е довело до деформациите и повредите върху тях. Твърди, че преди аварията къщата ѝ била в нормално състояние и добре поддържана, но след ремонта стените, основите и носещата ѝ конструкция са пострадали сериозно от пропадането, което налагало спешен ремонт и правенето на значителни разходи. Описва конструкцията и характеристиките на сградата-кухня и твърди, че и при нея са налице пукнатини и деформации в резултат от пропадането на основната плоскост на къщата. Претендира ответниците да бъдат осъдени да ѝ заплатят солидарно сумата от 33 026.39лв. с включен ДДС /след намаляване размера на иска от 43 470.96лв./, представляваща обезщетение за претърпените от нея имуществени вреди - претърпяна загуба, ведно със законната лихва от датата на ИМ до окончателното ѝ изплащане, както и сумата 6 955.35лв., представляваща обезщетение за забава от деня на причиняване на вредите до предявяването на иска. Претендира разноски.

Ответникът община Козлодуй оспорва предявения иск, като неоснователен и недоказан. Оспорва наличието на солидарна отговорност на възложителя на работата. Оспорва твърдението на ищцата, че е собственик на имотите по представените нотариални актове, като се излагат правни съображения във връзка с начина на придобиване. Също така няма доказателства за законността на постройките. Твърди, че е възможно повредите да се дължат на стичане дъждовни води и проникването им в почвата в течение на години, предвид описаните особености на строителните площи в с.Хърлец, както и на извършените за укрепване изкопни работи, които не са част от обществената поръчка и за тях общината няма качеството на възложител. Претендира разноски.

Ответникът "Каро Трейдинг" ООД гр.София оспорва иска, като признава, че след подаден сигнал за липса на водоподаване в съседен имот работници на дружеството са се отзовали за отстраняване на повредата, като са преустановили водоподаването в района и извършените от тях изкопни дейности при ремонта са съобразени с техническите параметри и изисквания на одобрения проект, като изкопът е бил с дълбочина не повече от 2.75 м. Посочва, че имотите на ищцата са застроени преди 50-60 години, нямат масивна стоманено-бетонна конструкция и са били компрометирани още преди подмяната на тръбопровода. Заатова счита, че пропаданията и пропукванията в конструкцията на сградите не са вследствие на действия на служители на дружеството, които са изпълнявали задълженията си по договора в съответствие с одобрения проект, техническата спецификация и указанията на възложителя и строителния надзор. В тази връзка сочи, че строежът е приет по установения ред и за него е издадено разрешение за ползване, в което е описано, че в изпълнение на дейностите не са причинени вреди на трети лица и имоти. Оспорва цената на иска като силно завишена. Претендира разноски.

От фактическа страна се установява, че ищцата се легитимира като собственик на дворно място в с.***, представляващо УПИ XII-684 в кв.24, както и на съседното дворно място в с.***, представляващо УПИ XIII-684 в кв.24, ведно с находящите се в него масивна жилищна сграда със застроена площ от 113 кв.м., пристройка към жилищна сграда със застроена площ от 17 кв.м., кухня със застроена площ от 40 кв.м., стопанска постройка със застроена площ от 70 кв.м., паянтова сграда със застроена площ от 56 кв.м. и паянтова сграда със застроена площ от 40 кв.м., видно от представените по делото н.а. № 94, том IX, рег.№ 7253, д.№ 718/2011г. на нотариус В. М. и н. а. № 79, том IX, рег.№7126, д. №706/2011г.

Община Козлодуй е сключила договор за строителство № 230/13.06.2019г., по силата на който на "Каро Трейдинг" ООД е възложено изпълнението на обществена поръчка с предмет "Изпълнение на СМР по проект "Реконструкция и рехабилитация на водоснабдителна система и съоръжения в с.Хърлец" в съответствие с техническата спецификация на възложителя, техническото предложение на изпълнителя и ценовото предложение на изпълнителя. В чл.23 от договора е предвидено, че изпълнителят се задължава да изпълни възложената му работа в съответствие с изискванията на възложителя, да изпълни договорените СМР качествено и при спазване на техническата спецификация, **да заплати всички обезщетения към трети лица**, да информира възложителя за възникнали проблеми при изпълнението на работата и за предприетите мерки за тяхното разрешаване, да осигурява достъп до строежа на представители на възложителя, да влага качествени материали, оборудване и строителни изделия и да извършва качествено СМР, **да отстранява своевременно всички допуснати от него грешки, недостатъци и некачествено** извършени работи в изпълнението, констатирани от възложителя и др. В раздел IX.КОНТРОЛ е предвидено, че възложителят има право във всеки момент от изпълнението на договора да извършва проверки относно качеството, количеството и техническите параметри. В чл.34 от договора е постигнато съгласие, че **изпълнителят се задължава да отстранява за своя сметка скритите недостатъци и появилите се впоследствие дефекти, да гарантира нормалното функциониране на доставените и монтирани от него съоръжения/оборудване и пр., като са определени параметрите на гаранционната му отговорност.**

На 27.02.2020г. е извършена подмяна на сградното отклонение към процесния имот на ул. "****" № ***, при която се е получила авария на действащия водопровод, при което съседът на ищцата е подал сигнал, че няма вода в резултат на подновяването на водопроводната мрежа, докато всички останали имат вода. Изпълнителят на поръчката е отстранил проблема и е възстановил водоподаването на съседа. Пет дни по-късно водата от спуканите тръби излиза на повърхността пред имота на ищцата, сега въззиваема страна.

Видно от представено Разрешение за ползване /обр.16/ №ДК-07-Вр-21/03.09.2020г., обектът, предмет на възложената обществена поръчка, е въведен в експлоатация .

По делото са ангажирани гласни доказателствени средства, а именно - показанията на св.П. /съсед и пряк очевидец на аварията/, и св.М. /дъщеря на ищцата/, разпитани в о.с.з. на

01.03.2022г., които съдът кредитира напълно като логично обосновани и вътрешно непротиворечиви при условията на чл.172 ГПК.

Св.М. М. /дъщеря на ищцата/ живее в нейния дом в с.***. Посочва, че при полагането на новите тръби на водопровода, багерът на фирмата-изпълнител повредил старата тръба от страната на къщата им, в резултат на което съседът им в продължение на пет дни нямал вода. Тогава дошли представители на фирмата, видели усуканата от багера част от водопровода, сложили ново парче и пуснали водата в системата. Пет дни след като работниците на фирмата си тръгнали пред дома на ищцата избила вода, затова тя лично подала сигнал и отново дошли работници, които започнали изкопни работи на 8 метра дълбочина. Калта и водата били изхвърлени с багер и се насипали около 5-6 камиона чакъл, тай като стените на къщата на майка ѝ започнали да се пукат, а оградата и портата на имота да пропадат. Съобщава, че два пъти идвали и представители на Община Козлодуй, които правели огледи и снимали. От кмета на селото свидетелката узнала, че фирмата-изпълнител предлага да им заплати обезщетение в размер на 16 000лв., с което тя и майка ѝ не били съгласни, тъй като сумата била недостатъчна за извършването на ремонта. Категорично заявява, че преди инцидента с тръбата по къщата и имота не е имало повреди.

Св.Д. П. /съсед на ищцата/, откъм чийто имот преминава новата канализация, посочва, че старата канализация била откъм имота на ищцата. По време на подмяната на канализацията в един момент водата в чешмата на двора му рязко намалела и той отишъл при работниците на фирмата и ги уведомил за проблема. Те продължили да копаят, намерили тръбата на стария водопровод, която била усукана, отрязали я и сложили допълнително парче тръба. Пет дни след това в имота на ищцата избила вода, слегнали се външните врати и дуvara, но лично свидетелят не е влизал и не е виждал състоянието на къщата вътре. Той също дава показания, че пред имота на ищцата бил изкопан много голям ров, в който се изсипали няколко камиона чакъл.

От заключението по допуснатата съдебно-техническа експертиза, депозирано на л.108 от делото, кредитирано от съда като обективно и компетентно дадено и неоспорено от страните, се установява, че в имота на ищцата са построени жилищна сграда, пристройка, лятна кухня и други сгради, като жилищната сграда и пристройката са обединени в една сграда с обща площ 130 кв.м. **Сградата е строена преди около 60 години на един етаж, има масивна конструкция** с основи от каменна зидария, носещи тухлени стени с дебелина 38 см. без стоманобетонени колони, има дървена носеща конструкция, стъпваща на тавански гредоред и на носещите тухлени стени. Покривното покритие е от керамични керемиди и отводняването на покрива е с поцинковани улуци и водосточни тръби. Вещото лице е установило, че наскоро в къщата е бил правен вътрешен ремонт, като навсякъде е монтиран ламиниран паркет, сервизните помещения са с теракотена настилка и облицовка от керамични плочки по стените; по стените на останалите помещения е монтиран гипсокартон с шпакловка и латексово боядисване; таваните са окачени - с пана с гипсокартон, външната дограма е ПВЦ със стъклопакет, а вътрешната е алуминиева. **Лятната кухня е на един етаж и е строена преди около 30 години**, има ивични основи от

бетон и носещи тухлени стени, конструкцията ѝ е таванска стоманобетонова плоча и дървена покривна конструкция с покритие от керамични керемиди, отводняването на покрива е с поцинковани улуци и водосточни тръби.

На 27.02.2020г. е извършена подмяна на сградното отклонение към процесния имот на ул. "****" № ***, при която се е получила авария на действащия водопровод, установена по-късно, като в резултат от теч на водата под налягане в близост до сградите в имота се е образувало слягане на почвата във вид на кратер. **Становището на вещото лице е, че слягането е в резултат от ненавременното отстраняване на аварията.** В заключението е посочено, че строителните почви /тези под хумусния пласт, обикновено на дълбочина над един метър/ в района на с.Хърлец са льосови със слабо споени прахови частици с ниска плътност и висока водопропускливост и характерно при тях е, че при увеличаване на водното съдържание, те рязко намаляват своя деформационен модул и пропадат, като точно това се получило в настоящия случай - самата почва е станала на каша, тъй като няма никакви качества на строителна почва. Почвата трябва да се смени и да се замести с подходяща друга такава /в повечето случаи баластра, трошен камък и др./, което именно е било направено след подаване на сигнал от св.М.. Изкопните работи са се наложили именно след и в резултат на аварията – трябвало е да бъде отстранена оводнената почва, приличаща на каша, тъй като няма якостни свойства, поради което е заменена с фракция от суха смес от камъни и земя. Изгребването на компрометираната льосова почва не е причина за аварията, а е извършена за нейното отстраняване.

Експертизата е установила, че в резултат от аварията в жилищната сграда на ищцата са настъпили следните поражения:

Най-тежко пострадал е ъгълът на сградата, който е най-близо до мястото на аварията и е пропаднал с около 10-15 см, което е довело до напукване на стените на сградата, като пукнатините са с ширина 4-5 см. Вещото лице приема, че тъй като сградата е с носещи стени, това е сериозен риск за устойчивостта ѝ. Необходимо е да се изпълнят ивични основи и тя да се укрепи с колони и греди. За целта е нужно изготвяне на инвестиционен проект за определяне на начина за укрепване на сградата. Необходим е и ремонт на покривната конструкция в този ъгъл на сградата. Пострадала е зидарията на вградената тераса, която е една от стените на кухнята, тя трябва да се демонтира и да се изгради отново, като се изпълнят и довършителни работи. Становището на вещото лице е, че трябва да се извърши и основен ремонт вътре в сградата, да се демонтира ламинирания паркет и да се пренареди отново, като 10 кв.м трябва да се подменят. Трябва да се демонтира гипсокартона по стените и да се подмени окачения таван на 6 кв.м, да се демонтират плочките в баня, тоалетна и предверието и да се подменят с нови, да се извършат довършителни работи - шпакловка по стени и латексово боядисване, а някои от пукнатините да се обработят чрез инжектиране. В лявната кухня вещото лице е установило напукване на две от стените, които са най-близо до мястото на аварията, и те трябва да се обработят, мазилката да се премахне, да се измажат отново, да се шпакловат и боядисат. При обследването на място вещото лице е установило и големи поражения по оградата и в двора. Плътната част от оградата с дължина 5.10 метра,

заедно с колоните около портата са се наклонили навън, те трябва да се съборят и да се подменят с нови. Малката порта/входната врата/ се е усукала и трябва да се демонтира и да се подмени с нова. Двете крила на голямата порта/портал за превозни средства/ са се разминали и тя трябва да се демонтира и да се монтира отново. Прозирната част от оградата с ширина 0.65 метра също се е усукала, тя трябва да се демонтира и да се подмени с нова. Трябва да се демонтира настилка от фуиграни каменни плочи в двора, да се извърши изкоп с дълбочина 30 см, който да се напълни с бетон и да се монтират и фуиграт отново плочите.

Стойностите на необходимите СМР за отстраняване на констатираните от експертизата повреди са изведени в количествено-стойностна сметка /Приложение 1 към заключението/ и са определени на базата на Справочник за цените в строителството, кн.108 от м.януари 2022г. т.е. са изчислени без печалба и без ДДС, като вещото лице е приело 10% печалба на строителя и е начислило 20% ДДС. Общата стойност на СМР възлиза на сумата 33 026.39лв. с ДДС.

В заключение прави извод, че причините за това състояние на имота, е възникнала авария на водопровода, намиращ се пред имота на ищцата и късното откриване на същата, което е причинило пропадане на почвата и е довело до лошото техническо състояние на описаните сгради, ограда и дворно място. В о.с.з. вещото лице посочва, че **предвид характеристиките на почвата в населеното място и силното оводняване на лъоса в конкретния случай той е трябвало да се подмени с друга почва, респ. с баластра или трошен камък.**

Обяснява също, че компрометиране на лъоса в случаи на силни дъждове или снеговалежи е възможно само ако е той е на повърхността и водата се стича на едно място, докато в конкретния случай горният пласт е чернозем, а лъосът е на повече от един метър дълбочина, в него се намират основите на сградите на ищцата и именно това е причината за настъпване на пораженията.

При съвкупен анализ на събраните писмени и гласни доказателствени средства САС намира за правилен извода на първа инстанция досежно наличието на пряка причинно-следствена връзка между действията на фирмата-изпълнител на обществена поръчка - реконструкция и рехабилитация на водоснабдителна система и съоръжения в с.Хърлец и причинените в имота на ищцата вреди. Неоснователно и недоказано е възражението на изпълнителя, че къщата е стара /на повече от 60г./ и компрометирана, а пропадането е резултат от лошото й състояние.

Няма новопредставени доказателства пред настоящата инстанция.

При така установената фактическа обстановка съдът намира следното от правна страна:

ОС-Враца е уважил изцяло претенцията, като е приел за доказано пълно и главно, че на 27.02.2020г. при извършването на възложената работа с багер работници на ответното дружество са компрометирали водопроводна тръба и от получения силен и продължителен теч на вода в имота на ищцата се е образувало слягане на почвата във вид на кратер, че

повредите в имота ѝ са пряка и непосредствена последица от предизвиканата от работници на "Каро Трейдинг" ООД авария на тръба от съществуващия стар водопровод. Като ирелевантни за спора са преценени наведените от ответната страна възражения относно статута на постройките в процесния имот. Приел е, че при извършването на възложената работа работници на ответното дружество са допуснали нарушение на техническите правила и по непредпазливост са причинили повреда на тръба от отклонение на водопровода на населеното място и като пряка и непосредствена последица от причинената авария е настъпило оводняване на почвата в имота на ищцата и слягане на терена, което от своя страна е предизвикало настъпването на установените от СТЕ вреди, за отстраняването на които са необходими парични средства в установения от вещото лице размер. Затова е осъдил солидарно общината – възложител и дружеството-изпълнител на обществена поръчка.

Настоящата съдебна инстанция споделя горния извод по следните съображения:

Съгласно нормата на чл.49 ЗЗД този, който е възложил на друго лице някаква работа, отговаря за вредите, причинени от него, при или по повод изпълнението на работата. В този смисъл отговорността и на двамата ответници има обезпечително - гаранционна функция и произтича от вината на натоварените пряко с извършването на работата лица. По делото е безспорно установено, че Община Козлодуй има качеството на възложител на работата, извършвана от изпълнителя "Каро Трейдинг" ООД, който от своя страна е наел работници за извършването на реконструкцията на водопровода. Следователно отговорността и на двамата в разглеждания случай е обективно обусловена от наличието на основание за ангажиране на отговорността на виновния за настъпването на вредите субект - работниците, на които работата е била възложена. Именно затова неоснователни са релевираните в жалбата възражения на Каро Трейдинг ООД, че е недопустимо да се ангажира неговата отговорност като изпълнител, тъй като деликвент може да е само физическо лице, но не и ЮЛ, каквото се явява втория ответник, сега жалбоподател.

Вярно е, че съгласно чл.40 от договора за обществена поръчка общината не отговаря за вреди за щети или понесени повреди от персонала или имуществото на изпълнителя или неговите подизпълнители през време на действие на договора или като последица от него. Това обаче е уговорка в техните вътрешни отношения, която не може да бъде противопоставена на пострадалата-ищца. Дали всички ответници са материалноотговорни или не по предявените иски, дали между тях е налице солидарност, е въпрос на основателност, не и на допустимост на исковия процес; в каква част всеки от ответниците, ако отговорността им е солидарна, е съпричинил крайния резултат касае вътрешните им отношения. Отговорността им е солидарна, като вътрешните отношения между длъжниците - съделиквенти, нямат значение за отговорността им към увредения, нито за размера на обезщетението.

Съгласно ППВС № 9/28.12.1966г. отговорността по чл.49 ЗЗД възниква за лицето, което е възложило работа другиму в два случая, а именно:

- 1) когато вредите са причинени виновно от лицето, на което е възложена работата, чрез

действия които съставляват извършване на възложената работа, или чрез бездействия за изпълнение на задължения, които произтичат от закона, техническите и други правила или от характера на възложената работа или

2) когато вредите са причинени виновно от лицето, на което е възложена работата, **чрез действия, които не съставляват изпълнение на самата работа, но са пряко свързани с нея**. Самото възлагане на работата представлява фактическо натоварване на друг правен субект-физическо лице за извършване на определена работа в чужд интерес. За отговорността по чл.49 ЗЗД е без правно значение формата, чрез която е осъществено възлагането на работата. Дори в случаите, където се изисква спазването на определена форма, неспазването на това изискване не освобождава възложителя от отговорност, ако са налице всички останали предпоставки за това (решение № 63/01.03.2016г., постановено по гр. д. № 4885/2015г. по описа на ВКС, ГК, IV г. о.). Тези предпоставки са извършени действия в изпълнение на работата или по повод на нея от лицето, на което е тя възложена или осъществени бездействия от това лице за изпълнение на работата, причинени на трети физически или юридически лица вреди и причинна връзка между двете. Освен това е необходимо виновно и противоправно поведение на лицето, на което е възложено изпълнението на работата (решение № 964/11.04.1964г., постановено по гр.д.№ 124/1964г. по описа на ВС, ГК, I г. о.), като не се изисква такова по отношение на възложителя, чиято отговорност е обезпечително-гаранционна. Съгласно ППВС № 7/29.12.1958г. отговорността по чл.49 ЗЗД е за чужди виновни противоправни действия; тя има обезпечително-гаранционна функция; тази отговорност не произтича от вината на лицето, което е възложило работата, и затова няма място за възражение, че то е невиновно, и за доказване на неговата невиновност. Лицето, което е възложило работата може да се освободи от тази отговорност, ако се установи, че лицето, на което е възложена работата, не е причинило никаква вреда; ако неговите действия не са виновни и противоправни или ако вредата не е причинена при или по повод на възложената му работа, в какъвто смисъл е и ТР № 88/12.09.1962г. на ОСГК на ВС, а също така и решение № 266/21.01.2020г., постановено по гр.д.№ 1255/2019г. по описа на ВКС, ГК, III г. о. Отговорността на юридическо лице по чл.49 ЗЗД може да възникне при посочените предпоставки както в случаите, когато лицата на които то е възложило изпълнението на работа причинят вреди, поради неправомерните си и виновни действия, така и в случаите когато то, по силата на съответен акт, е задължено да извърши определено действие, но работниците и служителите, чрез които същото действа или третите лица, на които е възложено извършването на работата бездействат и от това бездействие произтекат вреди за трети лица.

Ето защо жалбоподателите носят отговорност по смисъла на чл. 49 вр.чл.45 ЗЗД за заплащане на обезщетение за претърпените имуществени вреди в резултат на неправомерно бездействие, изразяващо се в ненадлежно упражнен контрол над дейността на преките работници, натоварени със смяна на тръбопровода в селото и късното /след 5 дни/ установяване на вече възникналия проблем.

САС констатира, че претърпените от пострадалата вреди подлежат на обезщетяване на

основание чл.49 ЗЗД, доколкото са свързани с човешка дейност по поддръжка, реконструкция и смяна на водопровод, който безспорно е публична общинска собственост.

“При деликта, когато едно лице действа и от това действие последват вреди, то дължи обезщетение, ако действието му е противоправно, като вината се предполага. Когато едно лице бездейства и от това бездействие последват вреди, то дължи обезщетение, ако не е предприело действията, които е било длъжно да извърши. Предприело ли е с дължимата грижа предписаните от закона действия, лицето не отговаря за вреди, дори тези действия да не са дали очаквания резултат. Държавните органи, в т.ч. общините са длъжни да изпълняват правомощията си, защото така те постигат целта на закона - добро управление на съответните обществени процеси. Когато общината не предприеме предписано от закона действие или го предприеме, без да положи дължимата грижа и от това настъпят вреди, тя дължи обезщетение. Ако предписаното от закона действие е предприето с дължимата грижа и въпреки това настъпят вреди, общината не дължи обезщетение.”, /в този смисъл решение № 488/07.02.2012г. по гр.д.№ 899/2010г. по описа на ВКС, IV Г.О., постановено по чл.290 ГПК/

Дали от събраните по делото доказателства може да се направи извод за противоправно бездействие на ответника, предполагащо отговорността му за вредите от станалия инцидент, е въпрос от съществото на спора. В други решения на ВКС се приема, че **когато законът определя изискуемия резултат, който общината следва да постигне и щом в крайна сметка не го е постигнала чрез създадената от нея организация, е налице бездействие, което е противоправно и при настъпване на вреди, тя носи отговорност.**

Компрометираната улична канализация, съгл. чл. 19, ал. 1, т. 4 б. "б. " от Закона за водите /ЗВ/ е публична общинска собственост и съгл.141 от с.з общината е длъжна като собственик да осигуряват поддържането ѝ в техническа изправност, като контролът върху дейностите по изграждането, поддържането и правилната експлоатация на канализационните мрежи и водостопанските системи е на кмета на общината (чл.191 ЗВ). Когато общината не предприема необходимите действия и / или от предприетите действия настъпят вреди, тя отговаря, като дължи обезщетение. Отговорността на "В и К -Враца" АД, като оператор също би могла да бъде ангажирана, защото съгл.чл.198 ЗВ, дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на В и К системите и съоръженията, както и за предоставяне на В и К услуги на потребителите срещу заплащане се извършват само от този оператор по реда на ЗВ и на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, а съгл. чл.126 ал.1 ЗВ операторът има задължение да ги поддържа в техническа и експлоатационна изправност и да осигурява непрекъснато нормалната им експлоатация. Задълженията на оператора по изграждането, поддържането и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните системи са изведени и от чл.1 ЗРВКУ и показателите за качество, включващи и предотвратяване на наводнения на имоти / чл. 9 от с.з./ и от чл. 47, ал. 2, т. 2, вр. чл. 42, ал. 1, т. 2 от Наредба № 4 от 14.09.2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи. Бездействието на ответниците, чрез техните служители,

неизпълнението на посочените задължения и липсата на предприети своевременни експлоатационни мерки по текущата поддръжка на канализационните тръби в процесния участък и осигуряване възможността те да служат по предназначение за нормално провеждане на питейни води и тяхното свободно протичане, респ. за подмяна на корозиралите тръби на канализацията с изтекъл експлоатационен срок в процесния участък, следва да се определи като противоправно поведение, довело до наводняване в имота на ищцата, сега въззиваема, и до повреждане и унищожаване на нейното имущество - къщата и прилежащите ѝ постройки, което доказва елементите от фактическия състав на отговорността на ответниците по чл.49 ЗЗД. Затова искът правилно е уважен до установения от вещо лице размер на вредите.

Причинно-следствената връзка на противоправното поведение с вредите, които делинквентът виновен е причинил при или по повод изпълнението на работата, е материално-правна предпоставка за пораждане на гаранционно-обезпечителната отговорност на възложителя по чл. 49 ЗЗД. Съгласно чл.51 ал.1 ЗЗД, обезщетението се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Терминът "непосредствени вреди" не е легално дефиниран. Използван е и в чл.82 ЗЗД при очертаните обективни предели на договорната отговорност. Съдебната практика и съдебната теория приемат, че "непосредствени" са онези вреди, които по време и място следват противоправния резултат. Точно такива са и "преките вреди". Наслагването на двата термина "преки" и "непосредствени", които са синоними, и в чл.51 и в чл.82 ЗЗД означава, че законодателят предвижда, когато се ангажира гражданската отговорност на длъжника, той да отговаря само за онези вреди, които са по причина на неговото противоправно поведение (непозволено увреждане или неизпълнено договорно задължение), за които вреди причинната връзка не се прекъсва. Деликтната и договорната отговорност са проява на единно правно явление - на гражданската отговорност.

На следващо място спорен е въпросът какъв е обема на вредите, доколкото ищцата все още не е възстановила сама щетите т.е. тя търси репарирание на вредите, които предстои да бъдат отстранени.

По делото не е установено, нито се твърди, че жилищна сграда се е срутила или че състоянието ѝ е било толкова лошо, та изключва всяка възможност за извършване на възстановителни работи или че възстановяването на причинените вреди е икономически нецелесъобразно, защото материалите и труда, необходими за възстановяването на вредите по причина на теча на вода и спадане на почвите, надхвърлят пазарната стойност на правото на собственост. Напротив, СТЕ пред първата инстанция е дала заключение, че възстановяването на сградата и на прилежащите постройки е възможно, като е посочена пазарната стойност на необходимите за това материали и труд към момента на изготвяне на заключението с включени ДДС и печалба, което именно е наведено като оплакване във въззивната жалба.

САС счита и тези оплаквания за неоснователни, тъй като какъв е размера на вредата към датата на деликта би било релевантно ако последната бе отстранена непосредствено след

аварията и ищцата бе представила доказателства за плащане т.е. претърпяна загуба. Както бе посочено по-горе ремонтът все още не е направен.

По правило "имуществената вреда е разликата между имуществото на кредитора след засягането на негово благо и това, което би имал, ако нямаше засягане. Тя се изразява в претърпени загуби и пропуснати ползи. Претърпените загуби са последиците от засягането на налични блага - погиване или отнемане на вещи, намаляване на стойността им, понасяне на разноски и др. Пропуснатите ползи са неосъществено увеличаване на имуществото на кредитора" / така Решение № 296 от 5.11.2013 г. на ВКС по гр. д. № 48/2013 г., IV г. о./ Пазарната цена, а не придобивната стойност на унищожената вещ, като съизмерител на вредата е взета предвид и в Решение № 146 от 28.05.2019 г. на ВКС по гр. д. № 4482/2018 г., IV г. о. Според приетото в Решение № 146 от 28.05.2019 г. на ВКС по гр. д. № 4482/2018 г., IV г. о. "обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, включително и пропуснатите ползи, които са неосъществено увеличаване на имуществото, за което съществува сигурност при нормално развитие на правоотношението".

По въпроса дължим ли е ДДС върху обезщетението е постановено решение на ВКС № 103 от 23.09.2022г. по гр.д.№ 101/2022г., Г. К., I Г. О. НА ВКС, постановено по реда на чл.290-293 ГПК. В хипотеза на непозволено увреждане съгласно чл.51 ЗЗД обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, т.е. за вредите, които са настъпили, както и за тези, които ще настъпят като пряка и непосредствена последица от увреждането (претърпени вреди и пропуснати ползи). На обезщетяване подлежат следователно само онези вреди, които са в причинна връзка с увреждането, но само доколкото е сигурно (доказано), че действително са настъпили, респ. ще настъпят.

На първо място следва да се отбележи, че с ДДС се облага само добавената стойност (арг. от чл. 1 ЗДДС), като съгласно чл. 67, ал. 2 и, ал. 3 ЗДДС този данък се включва в цената на стоката или услугата. Стока по смисъла на ЗДДС е всяка движима и недвижима вещ, вкл. електрическата енергия, газ, вода, топлинна енергия и др. (чл. 5, ал. 1 ЗДДС), а данъкът е изискуем от регистрирано по този закон лице - доставчик на облагаема доставка (чл. 82, ал. 1 ЗДДС). Данъкът става изискуем след възникване на данъчното събитие, т.е. след осъществяване на доставка на стоки и услуги, извършени от данъчно задължено по ЗДДС лице (чл. 25 ЗДДС) и след определяне на резултата за съответния данъчен период по предвидения в чл. 88 ЗДДС ред. Според тези правила при обикновената вътрешна доставка доставчикът, който ще получи цената на стоката, заедно с включения в нея ДДС от крайния потребител, не би задържал стойността на ДДС в своя патримониум, освен в хипотезата на чл. 88, ал. 3 ЗДДС - съгласно чл. 82, ал. 1 ЗДДС данъкът е изискуем от регистрираното по този закон лице - доставчик по облагаема доставка, което е длъжно да го начисли (чл. 86 ЗДДС) и внесе в държавния бюджет (чл. 89 ЗДДС), освен в хипотеза, при която са налице предпоставките за приспадане на данъчен кредит, т.е. данък за възстановяване като резултат за съответния данъчен период, определен по правилата на чл. 88 ЗДДС. Съгласно чл. 88, ал. 1 ЗДДС резултатът за данъчния период е разликата между общата сума на данъка, който е

изискуем от лицето за този данъчен период, и общата сума на данъчния кредит, за който е упражнено правото на приспадане през този данъчен период, като в хипотеза, при която начисленият данък превишава данъчния кредит, разликата представлява резултат за периода - данък за внасяне от данъчно задълженото лице (чл. 88, ал. 2 ЗДДС), а в хипотеза, при която данъчният кредит превишава начисления данък, разликата представлява резултат за периода - данък за възстановяване (сума, която съгласно чл. 88, ал. 3 ЗДДС данъчно задълженото лице може да задържи). Данъкът за внасяне в държавния бюджет, респ. данъкът за възстановяване от държавния бюджет по смисъла на чл. 88, ал. 4 ЗДДС обаче се определя само в хипотеза на реално извършени доставки на стоки и услуги, при което сума, представляваща данък за възстановяване от държавния бюджет може да бъде определена само ако данъчно задълженото лице е произвело стоката, която доставя, използвайки придобити от друго лице стоки (суровини), които е преработило и вложило в стоката, която самото то доставя, т.е. включило е в цената на тази стока стойността на тези суровини ведно с начисления при тяхното придобиване ДДС. т.е. данъкът във всички случаи на реализирана доставка на стоки и услуги остава за сметка на **крайния потребител, който го заплаща като част от договорената цена (чл. 67 ЗДДС)**, но стойността му се задържа от доставчика, респ. следва да бъде внесена от него в държавния бюджет, само при реално осъществена доставка. **Само в такава хипотеза стойността на ДДС би могла да се определи като пропусната от доставчика полза.** В хипотеза на нереализирана доставка обаче не съществува основание за начисляване на ДДС.

При непозволено увреждане на обезщетяване подлежат само онези вреди, които са настъпили, както и тези, които ще настъпят като пряка и непосредствена последица от увреждането, вкл. и пропуснатите ползи, но само ако е доказано, че такива действително са претърпени или е сигурно, че непременно ще се осъществят. Стойността на ДДС като част от цената на нереализирана доставка на стоки и услуги, следва да бъде включена в присъжданото по реда на чл. 45, респ. чл. 49 или чл. 50 ЗЗД обезщетение, **само ако заплащането ѝ от увреденото лице е сигурно**, както е прието и в решение № 499 от 30.06.2010 г., постановено по гр. д. № 647/2009 г. на IVг.о. на ВКС. И доколкото ДДС се дължи само в определените от ЗДДС случаи, в настоящия случай преценката следва да се извърши въз основа на разпоредбите на този закон, доколкото се претендира заплащане на обезщетение за пропусната полза от бъдещи сигурни вреди – разходи, които ищцата, като краен потребител, ще направи, в който случай доказателства, че такава вреда (в размер на ДДС) ще бъде неизбежно претърпяна от това лице, не могат да бъдат представени.

Съображенията за дължимостта на ДДС към държавния бюджет от увреденото лице в подобна хипотеза се основават само на закона. Вещото лице изрично е подчертало в заключението си, че е използвал справочник за цените в строителството /кн.108/01.22г./, които са средни пазарни, но без включени в тях печалба за строителя и без ДДС. А ноторно известно е, че всеки краен потребител т.е. купувач заплаща ДДС при покупка на строителни материали в магазин респ. печалба на майстора, който ще отстрани вредите и ще направи ремонта. Поради това и предвид спецификата на увреждането, съдът е определил обезщетението, определено по посочения начин като съизмеримо със сумата, необходима за

репарирание на вредата от краен потребител.

С оглед гореизложеното и при съвпадане изводите на първа и настоящата инстанции решението следва да бъде потвърдено.

ПО РАЗНОСКИТЕ:

Обжалваем интерес от общо 33 026 лв., като жалбата е неоснователна.

На осн.чл.78 ал.3 ГПК жалбоподателите дължат солидарно в полза на въззиваемата страна направените по делото разноски, които съгласно списък по чл.80 ГПК и договор на л.35 за плащане в брой на сумата възлизат на 2350 лв.

Воден от горното и на основание чл. 272 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 62/21.03.2022г. постановено по гр. д. № 436/21г. по описа на ОС- Враца, ГО, в обжалваната осъдителна част.

ОСЪЖДА Община Козлодуй, ЕИК 000193250, с адрес гр.Козлодуй, ул."Христо Ботев" № 13 и "Каро Трейдинг"ООД, ЕИК 131070485, със седалище и адрес на управление гр.София, район Триадица, ж.к. "Гоце Делчев"/сграда Крит/, бл.22, вх.В, ап.1В, ***ДА ЗАПЛАТЯТ СОЛИДАРНО В ПОЛЗА НА*** Г. В. П., ЕГН *****, с адрес с.***, общ. ***, ул."***" № ***, сумата от 2350 лв./две хиляди триста и петдесет лева/ направени разноски пред въззивна инстанция.

В необжалваната отхвърлителна част решението е влязло в сила.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____